

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ОБЛЕКЛО И ТУРИЗЪМ
„СВЕТИ ИВАН РИЛСКИ“ - ПЕРНИК
гр. Перник, 2302 ул.„Силистра” №10, тел. 076/607053, e-mail: 1403732@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ ДИРЕКТОР:
/Вяра Димитрова/

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

„Превенция на употребата на наркотични вещества, алкохол и
ТЮТЮН“

в ПГОТ „Св. Иван Рилски“, гр. Перник

2024/2025 година

Програмата е приета на педагогически съвет проведен на 12.09.2024г.

утвърдена със заповед № РД.....

I. Терминологично въведение

1. **Психоактивни вещества (ПАВ)**- са вещества, които действат върху централната нервна система и променят психическото състояние на човека. Много от психоактивните вещества са обект на строг международен контрол и са забранени, например: хероин, кокаин, канабис, амфетамини, екстази, LSD и т.н, други се предлагат в огромни количества легално, като: кофеин, алкохол, тютюневи изделия/наргиле/, енергийни напитки, анаболни стероиди. Според характера на въздействието им върху централната нервна система тези вещества могат да бъдат обособени в различни групи: стимуланти, емпатогени, депресанти, опиоиди, канабиноиди, халюциногени, инхаланти, транквиланти и сънотворни, дисоциативни анестетици, нови психоактивни вещества и стероиди.
2. **Употреба и зависимост**- Зависимостта е процес, който се развива постепенно и преминава през различни етапи: експериментиране, употреба, вредна употреба и зависимост. Зависимостта е хронично рецидивиращо заболяване, което се изразява в загуба на контрол върху употребата на вещества. Някои психоактивни вещества (хероин, морфин, кокаин, алкохол, никотин и др.) са известни със силната зависимост, която предизвикват. Тя бива **психическа** - при която човек изпитва нужда от дрогата, за да се чувства по-добре и **физическа**- при която дрогата се взема по принуда, за да се избегне абстиненцията, която е болезнена. Не всички вещества са с пристрастяващ ефект, но тези, които директно действат на рецепторите за допамин и регулират неговото количество, са най- подходящите кандидати за тази категория.
3. **Превенцията** е активен процес, който включва:
  - Повишаване на информираността у младите хора и техните родители, както и на широката общественост за влиянието на различните видове психоактивни вещества и опасностите за живота и здравето на употребляващите;
  - Създаване на условия и подпомагане на изграждането на индивидуални и групови познания и умения, чрез които да се противостои на предлагането на легални и нелегални психоактивни вещества;
  - Подпомагане на младите хора да приспособят своето поведение, своите възможности и нагласи към въздействията на средата – например към социални норми, във взаимодействието с връстници, към условията на живот, за намаляване и преустановяване на рисковите поведения, свързани с наркотичните вещества
    - Цели на превенцията
      - Да се предотврати употребата на наркотични вещества;
      - Да се забави започването;
      - Да се намали употребата;
      - Да се предотврати ескалация на проблемна употреба.

II. Цели на програмата:

- спомагане за по-успешно преодоляване на учениците на възникнали затруднения в училище, семейството и обществото;
- създаване на предпоставки и условия за изграждане на образовани и подготвени за живота в демократично общество личности;
- повишаване информираността на училищната общност;
- ограничаване рисковото поведение водещо до употребата на наркотични вещества, алкохол и тютюн;
- превенция на употребата на наркотични вещества, алкохол и тютюн сред учениците;
- формиране на позитивно отношение към опазване на собственото здраве и отговорно отношение към здравето на другите.
  - Целевите групи се разделят на три нива:
    - Ученици от VIII-XII клас
    - Класен ръководител
    - Родителите, активни партньори в изграждането на умения за спазване на здравословен начин на живот.

III. Основни задачи на програмата:

- Информираност - предоставяне на информация сред училищната общност за реалните ефекти и опасности относно зависимостта към наркотични вещества, алкохол и тютюн – легални и нелегални;
- Превантивни дейности - превенция насочена към ученическата възрастова група 8-12 клас, с цел утвърждаването на здравословен начин на живот и промяна в нагласите към отговорно и нерисково поведение сред родители и ученици. Моделиране на здравословно поведение в бъдеще, с което да се ограничи риска от употреба и злоупотреба с наркотиците сред учениците;
- Координация и сътрудничество между местните институции - активно участие с лекции, дискусии, упражнения от МКБППМН гр. Перник, БМЧК; представител на Детска педагогическа стая и неправителствени организации с дейности в областта и др.

IV. План за действие през учебната година 2024-2025г.

- Дейности свързани с повишаване информираността на учениците по отношение на употребата и злоупотребата с наркотични вещества, които ще се осъществяват в рамките на часа на класа в 8-12 клас;

Отг.: Класни ръководители; медицинско лице

Срок: постоянен

- Информационни семинари за намаляване разпространението на свързаните с употребата на наркотици социално значими заболявания: ХИВ/СПИН, хепатити В и С, полово предавани болести вследствие употреба и злоупотреба с наркотични вещества, алкохол и тютюн –целевата група към, която се насочват семинарите са учениците от гимназиален етап и родителите;

Отг.: Класни ръководители

Срок: постоянен

- Допълнителни часове за развиване на емоционална интелигентност у учениците чрез интерактивни упражнения по теми свързани с приятелството, семейството, отношенията между половете, ученически взаимоотношения, насочени към всички целеви групи;

Отг.: Сътрудничество с МКБППМН гр. Перник

Срок: постоянен

- Работа с програмата за превенция на наркоманиите организирана от Община Перник

Отг.: Ресурсни учители и сътрудничество с МКБППМН гр. Перник

Срок: постоянен

- Консултации за родители – при съмнения за употреба на наркотични вещества, алкохол и тютюн, прояви на агресивно поведение при децата, липса на интерес към учебния материал, конфликтни отношения с връстници,

затруднен контакт с учител;

Отг.: Класни ръководители, учители

Срок: постоянен

- Включване на учениците в привлекателни за тях форми за прекарване на свободното време в училищни и извънучилищни форми.

Отг.: Класни ръководители; учители

Срок: постоянен

- Отбелязване на „Световен ден без тютюнев дим“

Отг.: Класни ръководители; учители; медицинско лице

Срок: седмицата около датата 31.05.2025г.

- Отбелязване на „Световен ден за борба с наркоманиите“

Отг.: Класни ръководители; учители

Срок: седмицата около датата 26.06.2025г.